

APEL privind discursul Președintelui Republicii Moldova la ONU

Potrivit informațiilor publice, în perioada 22.09.2019 – 27.09.2019 o delegație condusă de către Președintele Republicii Moldova, Igor Dodon se află într-o vizită oficială în or. New York, SUA. De asemenea, potrivit aceluiași informații, Președintele țării va ține un discurs la tribuna Organizației Națiunilor Unite. Considerăm că această oportunitate este una deosebit de importantă pentru a trece în revistă și a dezbate cele mai importante probleme ale drepturilor omului din Republica Moldova.

Din anunțul Președintelui, observăm că acesta intenționează să se refere și la situația din regiunea transnistreană a Republicii Moldova, inclusiv asupra formatului de pacificare. În acest context, Promo-LEX remarcă faptul că Președintele țării cu diferite ocazii a apreciat drept pozitiv și eficient formatul de pacificare, precum și opinia sa despre un rol pozitiv pe care l-ar avea prezența trupelor ruse în Republica Moldova.

În aceste context, Asociația Promo LEX solicită Președintelui Republicii Moldova:

- să insiste asupra respectării angajamentelor internaționale asumate de Federația Rusă privind retragerea forțelor armate și a munițiilor de pe teritoriul țării,
- să facă apel către Federația Rusă să contribuie la respectarea și garantarea drepturilor omului în regiunea transnistreană a R. Moldova.

Potrivit Hotărârilor și Deciziilor emise de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, în aproape 60 cauze, Rusia este

responsabilă de violarea drepturilor omului în această regiune, datorită suportului, susținerii ilegale și influenței asupra evenimentelor din acest teritoriu al R.Moldova. Ignorarea angajamentelor asumate de către Statul rus în fața comunității internaționale de a executa efectiv aceste Hotărâri denotă faptul că problema respectării drepturilor omului nu mai suferă amânare și urmează a fi prioritizată în dialogul bilateral dintre Republica Moldova și Federația Rusă, în formatul 5+2 dar și în fața instituțiilor internaționale relevante, inclusiv a Comitetului ONU pentru Drepturile Omului.

În aceste context, Asociația Promo LEX solicită Președintelui Republicii Moldova:

- să insiste asupra includerii subiectului drepturilor omului în regiunea transnistreană pe agenda formatului de negocieri 5+2,
- să susțină public necesitatea executării Hotărârilor CtEDO privind violarea drepturilor omului în regiunea transnistreană de către Federația Rusă.

Lipsa unei consecvențe și a clarității mesajului din partea autorităților constituționale va continua să reprezinte un deserviciu procesului de soluționare a conflictului și implicit de asigurare a drepturilor omului în acest teritoriu. În calitate noastră de apărători ai drepturilor omului, regretăm faptul că în procesul de soluționare a conflictului, care durează deja cca.30 ani, lipsesc cu desăvârșire aspectele ce se referă la protejarea și garantarea reală a drepturilor fundamentale ale omului.

Astfel, putem remarca faptul că potrivit informațiilor publice plasate pe site-ul oficial al Ministerului Apărării al Federației Ruse – <https://function.mil.ru> activitățile desfășurate în regiunea transnistreană a R.Moldova de către Grupul Operativ al Trupelor Ruse (GOTR) sunt în continuă creștere, mai ales după anul 2016, anul în care au avut loc

alegeri prezidențiale în R.Moldova. Astfel în anul 2016 au fost raportate 34 activități, în anul 2017 – 148 de activități, în anul 2018 – 174 de activități, iar în anul 2019 deja sunt documentate 256 știri cu privire la activitatea GOTR în regiunea transnistreană a R.Moldova. GOTR fără consultare cu autoritățile constituționale și contrar prevederilor acordurilor internaționale, continuă să desfășoare exerciții militare și acțiuni cu caracter propagandistic pe o parte din teritoriul R. Moldova, aflat în afara controlului autorităților constituționale. Activitățile GOTR în mod evident au depășit arealul geografic al depozitelor sale, care conțin munițiile ce de asemenea urmează a fi evacuate. Regiunea transnistreană a devenit un poligon gratuit pentru armata rusă unde se testează noi strategii militare și sunt antrenați militari, care nu pot fi foarte clar delimitați în militari ruși sau militari ai structurilor paramilitare locale. Totodată, trebuie subliniat și faptul că aceste acțiuni sunt în contradicție cu statutul și misiunea forțelor militare ruse, potrivit Acordului moldo-rus din 1992, precum și cu statutul de mediator și stat-garant al Federației Ruse în procesul de reglementare a conflictului transnistrean.

Recomandăm Președintelui R.Moldova revizuirea afirmațiilor sale despre rolul forțelor militare străine de pe teritoriul țării, în special a unor afirmații precum "nu a fost tras nici un glonte" în perioada misiunii de menținere a păcii", deoarece nu corespund adevărului. Sunt inadmisibile astfel de afirmații, în condițiile în care există o Hotărâre a unei instanțe internaționale privind omorul unui cetățean de către un pacificator la 01.01.2012.

De asemenea, este important a se aminti în acest context și despre numeroasele cazuri de omor, tortură, rele tratamente, înrolare forțată, persecutare sau evadare din presupusele unități militare ale regimului de facto din regiunea transnistreană a R.Moldova. Aceste cazuri și fenomene grave, la fel reprezintă un semnal pe care autoritățile

constituționale, inclusiv Administrația Prezidențială, nu trebuie să le ignore, deoarece acestea sunt consecințe ale prezenței ilegale, ale rolului și ale activității militare ruse în regiunea transnistreană a R.Moldova.

Asociația Promo LEX speră că în alocuțiunea sa, Președintele țării va da prioritate problemelor ce țin de situația drepturilor omului în regiunea transnistreană a R.Moldova și va face Apel către actorii internaționali relevanți să contribuie la monitorizarea situației în acest spațiu și identificarea atât a problemelor cât și a soluțiilor menite să garanteze real drepturile și libertățile fundamentale ale omului.